

DECIZIE

18 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Nicolae Clima, Iuliana Oprea

Ion Corolevschi și Sveatoslav Moldovan

examinînd recursurile declarate de Susanu Serghei și Ministerul Finanțelor, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șeremet Vasile în interesele lui Susanu Serghei împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 13 iunie 2013, prin care s-a admis apelul Ministerului Finanțelor, s-a modificat hotărîrea Judecătoriei Cahul din 11 februarie 2011 și s-a micșorat cuantumul despăgubirilor morale cauzate prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală care necesită a fi încasate de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Susanu Serghei de la 50000 lei la 5000 lei, iar în rest hotărîrea fiind menținută

c o n s t a t ă

Prin procura din 18 mai 2010 Șeremet Vasile a fost împuternicit de Susanu Serghei să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, etc.

La 24 septembrie 2010 reprezentantul Șeremet Vasile a depus cerere de chemare în judecată în interesele lui Susanu Serghei împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Șeremet Vasile a indicat că la 07 aprilie 2009 Susanu Serghei a fost reținut de către colaboratorii Serviciului de Urmărire Penală a Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău fiind bănuیت de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 285 alin.(3) Codul penal ce prevede chemări la nesupunere, violență activă și nesupunerea la cerințele legitime ale reprezentanților autorităților și la dezordini în masă.

De către Procuratura mun. Chișinău la 08 aprilie 2009 a fost începută urmărirea penală în privința lui Susanu Serghei după elementele infracțiunii prevăzute de art. 285 alin. (3) Codul penal.

La 10 aprilie 2009 Susanu Serghei a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 285 alin. (3) Codul penal.

Judecătoria Centru mun. Chișinău a aplicat lui Susanu Serghei arestul preventiv pe termen de 30 zile, iar Curtea de Apel Chișinău a anulat încheierea judecătorului de instrucție a judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 aprilie 2009 privind aplicarea măsurii preventive arest 30 de zile.

Susanu Serghei s-a aflat în arest de la 07 aprilie 2009 pînă la 15 aprilie 2009.

Prin ordonanța Procuraturii sectorului Centru mun. Chișinău din 12 octombrie 2009 Susanu Serghei a fost recunoscut nevinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 285 alin. (3) Codul penal și scos de sub urmărire penală.

Prin acțiunile ilegale ale organelor de drept ale statului lui Susanu Serghei i s-a produs un prejudiciu material și moral, încălcîndu-i-se drepturile inserate la art. 25 alin. (1), 27 alin. (1), 32, 40 și 53 din Constituția Republicii Moldova.

Cere reprezentantul Șeremet Vasile încasarea de la Ministerul Finanțelor în beneficiul lui Susanu Serghei a prejudiciului material în mărime de 2000 lei, prejudiciului moral în mărime de 100000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea judecătorească Cahul din 11 februarie 2011 acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Susanu Serghei suma de 50000 lei în contul reparării prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale Procuraturii.

S-a încasat de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Susanu Serghei prejudiciul material în sumă de 100 lei ca cheltuieli suportate pentru asistență juridică pe cauză penală.

La 02 mai 2013 Ministerul Finanțelor a declarat apel împotriva hotărârii judecătorești Cahul din 11 februarie 2011.

Curtea de Apel Cahul prin decizia din 13 iunie 2013 a admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor, a modificat hotărârea Judecătorești Cahul din 11 februarie 2011 și a micșorat cuantumul despăgubirilor morale încasate de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Susanu Serghei de la 50000 lei la 5000 lei, iar în rest a menținut hotărârea.

La 15 august 2013 Susanu Serghei a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 13 iunie 2013, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului Susanu Serghei a invocat că instanța de apel nu a examinat și apreciat obiectiv circumstanțele pricinii și nu a ținut cont de practica judiciară ce s-a format în litigii similare.

Consideră că instanța de apel neîntemeiat a micșorat cuantumul prejudiciului moral încasat de către prima instanță.

Mai mult, apelantul Ministerul Finanțelor a omis termenul de declarare a apelului și nu a solicitat repunerea în termen de apel.

La 13 septembrie 2013 Ministerul Finanțelor a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 13 iunie 2013, cerând admiterea recursului, modificarea deciziei instanței de apel prin micșorarea cuantumului despăgubirilor morale cauzate prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală care necesită a fi încasat de la bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul lui Susanu Serghei de la 5000 lei la 1000 lei.

În motivarea recursului Ministerul Finanțelor a invocat că instanțele judecătorești la stabilirea cuantumului prejudiciului moral nu au ținut cont de principiul reparării rezonabile a daunei morale încât suma acordată să nu constituie o contribuție excesivă a celui ce plătește, adică a statului și nici venit nejustificat pentru cel despăgubit.

Ministerul Finanțelor nu neagă faptul că persoanele care au devenit victime ale unor erori de investigație în procesul penal urmează să li se plătească o compensație.

Consideră că cuantumul despăgubirii morale cauzate prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală care necesită a fi încasat de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Susanu Serghei urmează a fi stabilit în sumă de 1000 lei.

Mai invocă că instanțele judecătorești inferioare au încălcat normele de drept procedural inserate la art. 185 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, întrucât nu au soluționat problema intervenirii în proces a organelor de drept ce au comis acțiunile ilicite în speță.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 04 decembrie 2013 recursurile declarate de Susanu Serghei și Ministerul Finanțelor au fost considerate admisibile fără a prejudicia fondul cauzei.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin referința depusă la 19 noiembrie 2013 Susanu Serghei a solicitat respingerea recursului declarat de Ministerul Finanțelor ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursurile declarate în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt depuse în termen, întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Cahul a expediat în adresa părților copia deciziei la 26 iulie 2013 (f. d. 68-69).

Astfel, cererile de recurs declarate de Susanu Serghei la 15 august 2013 și de Ministerul Finanțelor la 13 septembrie 2013 sunt depuse în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din actele pricinii rezultă că prin procesul-verbal de reținere din 08 aprilie 2009 Susanu Serghei a fost reținut și repartizat în Izolatorul de detenție preventivă al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău (f. d. 28-29).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 aprilie 2009 lui Susanu Serghei i-a fost aplicată măsura preventivă arestul, fiind eliberat mandat de arest pe termen de 30 zile începând cu 08 aprilie 2009, ora 11⁰⁰ (f. d. 30-32).

Prin ordonanța Procuraturii municipiului Chișinău din 12 octombrie 2009 Susanu Serghei a fost scos de sub urmărire penală pe motiv că infracțiunea de dezordine în masă în comiterea căruia a fost învinuit de către organul de urmărire penală nu a fost săvârșită de către acesta (f. d. 4).

La 24 septembrie 2010 Șeremet Vasile a depus cerere de chemare în judecată în interesele lui Susanu Serghei împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Judecătoria Cahul prin hotărârea din 11 februarie 2011 a admis acțiunea parțial și a încasat de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Susanu Serghei suma de 50000 lei în contul reparării prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale Procuraturii și 100 lei cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza penală.

Curtea de Apel Cahul prin decizia din 13 iunie 2013 a admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor și a micșorat cuantumul despăgubirilor morale încasate de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Susanu Serghei de la 50000 lei la 5000 lei, iar în rest a menținut hotărârea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că la examinarea pricinii instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 26 alin. (1) și (4) Codul de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Judecătoria Cahul a pronunțat hotărârea la 11 februarie 2011.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă în redacția Legii nr. 244 din 21 iulie 2006 în vigoare la momentul pronunțării hotărârii, termenul de declarare a apelului era de 20 de zile de la data comunicării hotărârii motivate.

Articolul 362 alin. (1) Codul de procedură civilă în redacția Legii nr. 155 din 05 iulie 2012 prevede că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Apel împotriva hotărârii judecătorei Cahul din 11 februarie 2011 Ministerul Finanțelor a declarat la 02 mai 2013 fără a solicita repunerea în termen.

Curtea de Apel Cahul acceptînd spre examinare apelul Ministerului Finanțelor depus peste 2 ani 50 zile, în decizia adoptată nu a motivat din ce cauză consideră apelul depus în termen, iar în lipsa acestei motivații instanța de recurs este în imposibilitate de a combate argumentele lui Susanu Serghei că apelul este depus tardiv.

Erorile judiciare admise de instanța de apel în ordine de recurs nu este posibil de reparat.

Din aceste motive, recursurile declarate urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii la rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță în alt complet de judecători.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural și aceste erori nu pot fi corectate în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina la rejudecarea apelului în aceeași instanță în alt complet de judecători.

La rejudecare urmează de ținut cont de cele expuse și de adoptat o hotărîre legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admit recursurile depuse de Susanu Serghei și Ministerul Finanțelor.

Se casează decizia Curții de Apel Cahul din 13 iunie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șeremet Vasile în interesele lui Susanu Serghei împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii la rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte,
judecătorul:

/semnătura/

Valeriu Doagă

Judecătorii

/semnătura/

Nicolae Clima

/semnătura/

Iuliana Oprea

/semnătura/

Ion Corolevski

/semnătura/

Sveatoslav Moldovan

Copia corespunde originalului

Judecător Sveatoslav Moldovan